

Joke Termeer: 'Jarenlang telden hier in Portugal alleen de aantallen vanwege de dierpremies, nu wordt kwaliteit belangrijker'

Ondernemend 'rentenieren'

Vijfentwintig jaar geleden kochten Dick en Joke Termeer een zomerhuis in Portugal. Maar inmiddels heeft het krasse echtpaar 250 stuks hoogwaardige charolais en limousins. De manier van vleesvee houden in Portugal was wennen.

tekst **Florus Pellikaan**

Als je de charolaiskoeien met kalfjes wilt zien, kunnen we het beste gelijk gaan want nu zijn ze nog dichtbij', zegt Joke Termeer-van Valburg, terwijl ze al gehaast richting haar jeep loopt. Vanaf het landgoed voert 'de safari' over een onverharde, hobbelige weg langs het stuwmeer richting de grasklaverweide waar de koeien overdag lopen. 'In de nacht gaan de koeien naar niet-beregenbare grond en draait hier over de grasklaver de pivotberegening. Altijd grasklaver zou veel te rijk voor de koeien zijn', vertelt Joke.

Aan niets is te merken dat het bedrijvige stel Dick en Joke Termeer al 83 en 77 jaar oud is. Ze kochten de huidige locatie in 1990 als zomerverblijf, naast het bedrijf dat ze in Kapel-Avezaath hadden en dat

60 melkkoeien en 200.000 stuks pluimvee telde, waaronder 50.000 opfokken. 'We produceerden zo'n miljoen eieren per week en behoorden tot de grootste pluimveehouders van Nederland. Ook ben ik lid geweest van Provinciale Staten en vicevoorzitter van de Nederlandse organisatie van pluimveehouders. Maar vanwege mijn zwakke botten hadden we ook de droom om naar een beter klimaat te gaan. Daarom verbleven we vanaf 1990 een paar keer per jaar hier en dat was heerlijk', vertelt Joke aan één stuk. 'Onze dochter had in 1988 het koeienbedrijf al overgenomen en uiteindelijk omgebouwd naar een melkgeitenbedrijf.'

In 1995 verkocht echtpaar Termeer het pluimveebedrijf en nam definitief zijn intrek op het Portugese landgoed Gblacei-

ra in Montemor-o-Novo. 'Nadat we het huis hadden opgeknapt, vroegen we ons af: wat nu? Ik wilde niet de rest van mijn leven alleen maar tuinman zijn', vertelt Dick lachend. Het veelzijdige stel begon daarom opnieuw met investeren. Ze kochten grond bij, maakten een stuwmeer om te kunnen beregenen en startten eerst met het houden van schapen. 'We hebben tot 1200 schapen gehad, maar de lammerenprijzen zijn lang slecht geweest. In 1998, toen we het land van de buurman kochten, hebben we ook dertig charolaiskoeien van hem overgenomen. Daar zijn we gewoon ingerold en achteraf is dat financieel ook goed geweest.'

Landelijke kampioenstitels

Dick en Joke Termeer gingen niet voor de simpele vleesproductie, maar sloegen met de charolais de weg in van de exclusieve fokkerij. 'We hebben vooruitgang geboekt in het gemakkelijker afkalven, in de vruchtbaarheid en in het beenwerk, omdat het vee hier in Portugal veel moet lopen. Daarnaast gaan wij binnen het ras niet voor groot en grof, maar meer voor elegante, fijnere dieren en daarmee voor rendement', vertelt Joke.

In sneltreinvaart hebben de Termeers

De 250-koppige veestapel is verdeeld over meerdere koppels die jaarrond buiten lopen

Dick en Joke Termeer-van Valburg

Ondanks hun hoge leeftijd houden Dick en Joke Termeer-van Valburg nog altijd met veel plezier vleesvee in Portugal. Door het gunstige klimaat blijft het vee jaarrond buiten.

Aantal stuks vee:	250
Grondgebruik:	300 hectare
Ras:	charolais en limousin
Neventakken:	schapen (400), kurkbomen en vakantiewoningen

naam gemaakt in Portugal met hun gedreven fokkerijpassie. Vrijwel alle stieren verlaten als dekstier het bedrijf. 'Er komt steeds meer vraag naar kwalitatief goede stieren. Jarenlang telden voor veel mensen hier alleen de dieren aantallen vanwege de premies, maar door het nieuwe GLB wordt kwaliteit belangrijker. Als kruisingsrassen kunnen onze stieren daar een goede bijdrage aan leveren.'

Ook deelname aan keuringen, volgens Joke Termeer 'je reclame', is niet zonder succes. Vorig jaar bijvoorbeeld haalden ze op de landelijke show de titels jeugdkampioen mannelijk en reservekampioene vrouwelijk binnen. 'We insemineren nu ook veel met genoomstieren', vertelt ze

De charolaiskalfjes worden tussen de kurkeiken geboren

nog altijd vol ambitie. 'Het scheelt gewoon zes jaar in de fokkerijcyclus. Natuurlijk kun je een keer mis zitten, maar je gaat gemiddeld genomen wel sneller vooruit en je kunt selecteren op nieuwe raskenmerken.'

Hooi op stam in zomer

Inmiddels is de veestapel uitgegroeid tot 250 stuks vleesvee, waarbij charolais met 115 afgekalfde koeien de grootste groep is. Sinds enkele jaren zijn er ook ongeveer dertig limousins, omdat er veel vraag is naar limousinstieren.

De manier van vleesvee houden is volgens Termeer in Portugal heel anders dan in hun geboorteland. 'De koeien lopen altijd buiten, maar niet het hele jaar groeit er vanwege de droogte gras. Daarom maaien we niet en eten de koeien tijdens de zomerperiode het verdroogde hooi op stam. In Nederland zou je kuilen en het enkele maanden later aan de koeien voeren. Hier gaat dat dus anders', beschrijft Joke de Portugese situatie. 'Naast dat er gras moet overblijven voor de zomerperiode, zorgt het hooi op stam ook voor een zaadbank, zodat er na de zomer weer nieuw gras ontkiemt. En de koeien eten als er echt weinig gras is bijvoorbeeld ook eikels en takken tot zo dik als een pink. Hierdoor hebben wij ook een totaal ander dier dan in Nederland.'

Het opgroeiende vee krijgt daarnaast maximaal drie kilo brok per dag bij via snoepboxen. En indien nodig, heeft het vee de beschikking over extra structuur. Dick en Joke houden de prestaties van het vee nauwlettend in de gaten door iedere drie maanden de opgroeiende dieren te wegen. Op de meetmomenten op 120 en

210 dagen wordt door Termeer een groei gehaald van 1,5 tot 1,8 kilo per dag.

Doordat het vee altijd buiten loopt, worden ook de kalfjes buiten geboren. 'Wanneer de medewerkers een kalf vinden, doen ze het geluid van het kalf na en zien ze snel genoeg van welke koe het is. Bovendien heeft het charolaisras de eigenschap dat kalveren na de geboorte en het drinken heel lang blijven liggen, waardoor we ze ook probleemloos kunnen oormerken', weet Dick.

Kurkbomen

De vleeskoeien grazen tussen de kurkbomen, die een leuk extraatje vormen eens in de negen jaar als de kurk wordt geoogst. De eeuwenoude eiken kunnen wel 50 tot 200 kilo kurk opleveren en de waarde daarvan varieert tussen de 15 en 30 euro per 15 kilo. Ook de verhuur van vakantiewoningen op het landgoed zorgt voor extra inkomsten.

Om al het werk rond te zetten krijgen Dick en Joke hulp van in totaal 2,5 volledige arbeidskrachten. Joke zorgt voor het managen van het geheel. Ondanks hun hoge leeftijd geniet het echtpaar iedere dag van hun hardwerkende leven in Portugal. 'We denken niet in jaren, maar leven vooruit. We hebben veel geïnvesteerd om dit te bereiken en het draait op dit moment goed.'

'Of we opvolging hebben?', herhaalt Joke. 'We staan er open voor als een van de kinderen ermee verder wil, maar we beloven ze geen dikke Nederlandse boterham. Je moet ook vooral veel plezier hebben in het altijd bezig zijn met vee en de natuur.'